

Biblioteksplan för Sala kommun 2023-2026

KOMMUNFULLMÄKTIGE

METADATA OM DOKUMENTET

Dokumentnamn Biblioteksplan för i Sala kommun 2023-2026		Dokumenttyp Plan	Omfattar Kommunen
Beslutsinstans Kommunfullmäktige	Dokumentansvarig Bibliotekschef	Publicering www.sala.se , intranät	
Beslutad datum 2022-12-19	Översyn bör göras	Klassificering 1.3.1	Diarienummer 2022/1049
Relation -	Ersätter 2018/1582	Författningssamling -	

INNEHÅLL

1	INLEDNING	6
2	FOLKBIBLIOTEKETS VERKSAMHET I SALA KOMMUN.....	7
2.1	Folkbiblioteken i ett sammanhang	8
3	SJU MÅLFORMULERINGAR	9
3.1	Demokratiuppdraget	9
3.2	Media	10
3.3	Information och lärande.....	11
3.4	Läsförbättring.....	12
3.5	Barn och ungdomar	13
3.6	Mångspråk.....	14
3.7	Tillgänglighet	14
4	FRAMTID OCH UTVECKLINGSBEHOV	16
5	SKOLBIBLIOTEKETS UPPDRAG.....	17
5.1	Skolbibliotek.....	17
6	FYRA MÅLFORMULERINGAR FÖR SKOLBIBLIOTEKET	19
6.1	Nyttjande och samverkan.....	19
6.2	Språkutvecklande	20
6.3	Medie- och informationskompetens	21
6.4	Kultur.....	22

1 INLEDNING

Bibliotekslagen uttalar att varje kommun skall ha en biblioteksplan som skall vara ett politiskt antaget dokument.

I vårt uppdrag från Kultur- och fritidsnämnden att revidera vår befintliga biblioteksplan anges syftet som följer:

”...att tydliggöra verksamheternas strategiska prioriteringar och övergripande arbetssätt under planperioden, vilka svarar mot de utmaningar och behov som har identifierats. Planen ska också främja en bredare samverkan på olika nivåer, såväl mellan bibliotek som med andra aktörer”.

KFN §40 20220414

Biblioteksplanen omfattar såväl folkbiblioteket som grund- och gymnasieskolans verksamhet. Ansvaret för våra olika verksamheter ligger under olika nämnder; Utbildning- och arbetsmarknadsnämnden samt Kultur- och fritidsnämnden. Då våra verksamheter skiljer sig åt i uppdrag och syfte är biblioteksplanen uppdelad och skriven utifrån respektive verksamhets behov var och en för sig.

Biblioteksplanen gäller dock för Sala kommun och skall ses som ett dokument.

2 FOLKBIBLIOTEKETS VERKSAMHET I SALA KOMMUN

Biblioteksplanen är ett viktigt styrdokument som vägleder oss i att uppfylla de förväntningar våra besökare ska ha på vår verksamhet och de mål vi som medarbetare har för vårt arbete.

Till vår hjälp finns olika dokument som är vägledande:

- Bibliotekslagen SFS2013:801. Bibliotekslagen är en ramlag som anger övergripande principer och riktlinjer för offentligt finansierad biblioteksverksamhet
- Strategi för ett starkt biblioteksväsende 2022-2025, regeringens strategi publicerad 20220422
- Sala kommuns övergripande mål och vision från 2022
- Samverkansavtal för den regionala bibliotekssamverkan
- Den regionala biblioteksplanen
- Barnkonventionen

Sala stadsbibliotek är en del av Bibliotek i Västmanland, en samverkan mellan de 10 kommunerna i regionen. Samverkan ger oss styrka och kraft att driva utvecklingsfrågor och samarbeten som inte bara främjar den egna kommunen utan hela regionen.

Samtidigt är Sala folkbibliotek kommunens angelägenhet och vi ska finnas här för våra medborgare och besökare och verka för att leverera en så bra verksamhet som möjligt.

Stadsbiblioteket kompletteras av vår bokbuss som ger service till landsorten. Vi har en biblioteksfilial i Ransta som är bemannad 1 gång per vecka och som erbjuder generösa meröppettider. Vi har verksamhet i Västerfärnebo där vi delar skolans bibliotek och har bemannat 1 gång per vecka under terminerna. Vi arbetar uppsökande mot tex BVC, förskolor, SFI och kyrkans barntimmar. "Boken kommer" är en kompletterande verksamhet som ger service till äldre i hemmiljö som har svårt att på egen hand ta sig till våra bibliotek. Även vår individanpassade service med talböcker till personer med någon form av läsnedsättning är delvis uppsökande. Vi arbetar ständigt i olika projekt, oftast med understöd av statliga medel som tex "Stärkta bibliotek" eller med regionala satsningar.

2.1 Folkbiblioteken i ett sammanhang

”En stark demokrati bygger på att människor är välinformerade, engagerade och kompetenta och kan fatta välgrundade beslut. Genom sitt uppdrag bidrar biblioteken till detta, liksom till samhällets utveckling. Därmed har biblioteken en mycket viktig funktion i vårt samhälle som behöver bevaras och utvecklas. Biblioteket är en fristad, ett rum öppet för alla, som ger fri tillgång till litteratur och information. Här kan var och en, oavsett bakgrund och resurser, ta del av kulturupplevelser och söka kunskap. Det är en plats för möten och den demokratiska samtalets utveckling samt fri kunskapsförmedling och åsiktsbildning.”

ur regeringens Strategi för ett starkt biblioteksväsende 2022-2025 (publicerad 220422)

Förändrade tider och beteendemönster hos allmänheten påverkar biblioteken och den betydelse vi har. Det finns en stor konkurrens om människors tid och det finns olika kanaler och tjänster som på olika sätt kompletterar det vi erbjuder. Läsning är långt ifrån en självklar aktivitet och även själva sättet hur man läser förändras. Under pandemin med spridning av Covid-19 slog restriktionerna hårt mot samhället. Biblioteket i Sala var under den perioden öppet och tillgängligt och spelade en stor roll för personer som använde sig av våra tjänster. Men det var också en period då biblioteken generellt tappade många besökare och lånestatistiken sjönk. Återhämtningen har påbörjats men är inte på samma nivå som innan och tiden får utvisa om vi kommer tillbaka fullt ut. Under pandemin började bibliotekens roll i totalförsvaret diskuteras i olika sammanhang där man lyfter biblioteken som en samhällsviktig funktion i tider av kris. Bibliotekens roll för den demokratiska utvecklingen är även den aktuell och hör starkt ihop med andra delar av våra uppdrag (*se tex Brit Stakston Biblioteken som tankesmedjor? Förstudie om biblioteken och demokratiuppdraget 2021*). Demokratins grund bygger på att medborgare har fri tillgång till information och kan tillgodogöra sig den. Hur folkbibliotek kommer att utvecklas framöver och vilka roller och funktioner vi får bära är viktigt att ha med sig i arbetet framåt.

3 SJU MÅLFORMULERINGAR

I Sala har vi valt att basera vår biblioteksplan utifrån bibliotekslagens skrivningar av prioriterade områden. Vi baserar fortsatt vår biblioteksplan på sju målformuleringar.

- 1 Demokratiuppdraget**
- 2 Media**
- 3 Information och lärande**
- 4 Läsförfrämjande**
- 5 Barn och ungdomar**
- 6 Mångspråk**
- 7 Tillgänglighet**

3.1 Demokratiuppdraget

§2 ur bibliotekslagen

"Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning".

Lagens formulering vittnar om det stora förtroende bibliotek antas ha och som tydligt anger ett syfte för bibliotekens inriktning och verksamhet.

Människors behov av bibliotek förändras över tid och den digitala världen är en utmaning men ger även utvecklingspotential. Vi vill utifrån vår omvärld aktivt skapa goda förutsättningar för förändring och förankring av biblioteksverksamheten och vårt arbete gentemot de som använder sig av våra tjänster såväl digitalt som i det fysiska rummet.

Demokratins grund förutsätter att människor har fri tillgång till information, möjlighet att skaffa kunskap och bilda sig en egen uppfattning. Vi menar att biblioteket har en fundamental betydelse för att ge förutsättningar för kunskapsinhämtning för alla och en var. Vi kan se att bibliotekets roll har varit särskilt betydelsefull under t ex pandemin eller vid flyktingströmmar.

Vår ambition är att biblioteket ska vara den arena för möten, kunskap och kultur i demokratins tjänst som varje kommun behöver. Biblioteken behövs som fysisk plats men behovet av uppsökande verksamhet är viktigt för att nå fler.

Inriktningsmål

- Det fysiska rummet skall vara en attraktiv plats för informella möten och en arena för programverksamhet. Det fysiska rummet skall uppfattas som en trygg och säker plats för alla
- Vi utvecklar vår uppsökande verksamhet och utökar vår samverkan med andra aktörer
- Vi utvecklar nya uppsökande arbetssätt mot äldre, SFI, förskolor och söker aktivt samarbeten
- Vi följer landsbygdens utveckling för att kunna komplettera med bokbussen på bästa sätt
- Vi ska med känsla för samtiden erbjuda relevanta föreläsningar och samtal för allmänheten, gärna i samverkan med andra aktörer som studieförbund, föreningar eller andra kommunala aktörer
- Bibliotek i Västmanland bidrar till gemensamma aktiviteter, fortbildning och kollegialt tankeutbyte

3.2 Media

§9 ur bibliotekslagen

"På folkbiblioteken skall allmänheten avgiftsfritt få låna eller på annat sätt få tillgång till litteratur under en viss tid oavsett publiceringsform".

En viktig del av vårt arbete är att tillhandahålla ett bra utbud av tidningar, tidskrifter, böcker i olika format (elektroniska och tryckta) och andra typer av media som ljud och bild. Vårt utbud skall vara attraktivt och välskött och erbjuda såväl det nya som det äldre materialet.

Den regionala samverkan har ökat tillgängligheten till media för länets invånare på ett positivt sätt. Med den gemensamma bibliotekskatalogen har beståndet för det enskilda biblioteket eller användaren växt. Det som inte finns inom regionen kan vi fjärrlåna från övriga Sverige.

Vid inköp skall extra hänsyn tas till de prioriterade grupper som bibliotekslagen anger: barn och unga, personer med annat modersmål än svenska, nationella minoritetsspråk och personer med funktionsnedsättningar.

Inriktningsmål

- Media skall vid inköp bedömas utifrån allsidighet och kvalitet vilket betonas i bibliotekslagen

- Vi arbetar medvetet och aktivt med exponering och presentationer av vårt bestånd
- Beståndet skall vara aktuellt och välskött och gallras kontinuerligt
- Beståndet är delvis efterfrågestyrt men hänsyn tas till kriterier som mångfald, behov, bredd och balans. Hänsyn tas även till efterfrågan inom Bibliotek i Västmanland
- Bibliotek i Västmanland har en gemensam katalog som ständigt utvecklas och där ansvaret för utveckling delas mellan kommunerna
- Beståndet är tillgängligt för alla inom regionen
- Inom Bibliotek i Västmanland utarbetar vi tillsammans riktlinjer och policyer för det gemensamma medietarbetet

3.3 Information och lärande

§7 ur bibliotekslagen

"Folkbiblioteken ska verka för att öka kunskapen om hur informationsteknik kan användas för kunskapsinhämtning, lärande och delaktighet i kulturlivet".

Behoven av kunskap skiftar över tid, liksom förutsättningarna för individers utvecklingsbehov. Den digitala utvecklingen i samhället kräver kompetens av individen för att kunna vara delaktig. Vi ser behovet hos personer som av olika skäl har svårt att hantera basala digitala tjänster. Bibliotekets personal är betydelsefull för att bidra till att minska ett digitalt utanförskap bland annat genom det personliga mötet. Genom föreläsningar och workshops vill vi bidra till att kunskapsnivån höjs.

Biblioteket spelar även roll för de som fortbildar sig eller studerar genom att erbjuda bra förutsättningar för självstudier.

Inriktningsmål

- Vi erbjuder möjlighet till digital inkludering genom workshops, handledningar, kurser och föreläsningar
- Vi utökar de digitala tjänsterna genom mer uppsökande arbete tex i samverkan med föreningar
- Vi ger goda förutsättningar för "hjälp till självhjälp" för administrativa ärenden som utskrifter, scanning, kopiering

- Vi tillhandahåller en god studiemiljö för personer som fortbildar sig och ska om möjligt skapa ett grupprum för studier
- Personalen ges möjlighet till digital fortbildning genom seminarier, kurser och föreläsningar t ex inom Bibliotek i Västmanland och/eller andra aktörer

3.4 Läsfrämjande

§7 ur bibliotekslagen

"Folkbiblioteken skall särskilt främja läsning och tillgång till litteratur".

Att läsa och förstå text är en grundläggande färdighet för en person som vill vara en aktiv del av samhället. Läsning bidrar till att utveckla ordförrådet och skapa ett rikare och mer varierat språk. Språket är betydelsefullt för en människas utveckling och delaktighet och kan vara avgörande för en persons livsval.

Att arbeta med läsfrämjande arbete på ett folkbibliotek innebär att stödja och uppmuntra individers frivilliga vilja och lust att läsa. Läsning är idag långt ifrån självklart för stora grupper och bibliotekens kontinuerliga arbete är värdefullt. Vårt läsfrämjande arbete riktar sig mot alla åldrar men med en betoning på barn och ungas utveckling.

Inriktningsmål

- Vi har en läsfrämjande plan för att förtydliga vårt arbete med att stimulera, uppmuntra, engagera och nå så brett och djupt som möjligt
- Vi främjar personalens kompetens genom fortbildning, lästid, litteraturprat
- Vi erbjuder olika läsformat som ljud- och talböcker samt olika svårighetsgrader för litteratur t ex "på lätt svenska"
- Vi söker samarbeten med t ex studieförbund, grundskolan, och andra kommunala aktörer
- Vi erbjuder digitala tjänster för läsning
- Vi har programaktiviteter och metoder som främjar läsning i form av läsecirklar, boktips och författarträffar. Här bidrar även regionala satsningar och samverkan i Bibliotek i Västmanland

3.5 Barn och ungdomar

8§ ur bibliotekslagen

"Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar för att främja deras språkutveckling och stimulera till läsning, bland annat genom att erbjuda litteratur utifrån deras behov och förutsättningar".

Vi vill stimulera till berättande och läsning och arbeta för att uppmuntra barns nyfikenhet och intressen. Barn och ungdomar ska mötas med respekt och intresse när de söker stöd och hjälp.

Det är betydelsefullt att barn så tidigt som möjligt får möta biblioteket och vi har därför ett nära samarbete med BVC, mödravård och förskola. Biblioteket vill med ett attraktivt och anpassat medieutbud utveckla barns läslust. Barn med behov av stöd för sin läsning ska möta ett varierat bestånd som är lättillgängligt och attraktivt.

Vi ska oberoende av familjekonstellationer, språk, kultur, kön eller religion möta barn och föräldrar utifrån deras behov av biblioteket. I vårt arbete ska vi vara lyhörda för barn och ungdomars egna önskemål och bejaka initiativ som kommer från dem. Med ett attraktivt biblioteksrum kan vi stimulera till läsning, möten och självstudier. Det är även viktigt att arbeta för att nå barnens föräldrar.

Inriktningsmål

- Vi ska öka antalet programaktiviteter för barn där kreativitet och lässtimulans ligger till grund
- Vi ska arbeta mer uppsökande och nå nya vägar för att möta barn t ex med hjälp av vår bibliotekscykel
- Vi ska jobba vidare i samarbete med andra aktörer för att bidra till barns språkutveckling tex grundskolan, BVC, förskolan och föreningar
- Genom utökat samarbete med skolan ska alla barn i grundskolan komma i kontakt med stadsbiblioteket på olika sätt
- Vi deltar aktivt i regionala nätverksträffar för barn och unga
- Med hjälp av regionen och statliga bidrag jobbar vi med tex projektet Bokstart
- Barnkonventionen ska ligga till grund för beslut och handlingar i verksamheten

3.6 Mångspråk

§5 ur bibliotekslagen

"Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna och personer som har annat modersmål än svenska"

Vårt samhälle präglas av en stor kulturell och språklig mångfald och det ska speglas i bibliotekets bestånd och arbete. Vi vill underlätta för människor att få tillgång till språket genom ett anpassat utbud. Vi erbjuder litteratur på lättläst svenska och annat anpassat material som främjar språkträning och integration. Vi har även ett urval av litteratur på andra språk än svenska och fjärrlånar eller kompletteringsköper det som efterfrågas vid behov. Den regionala samverkan bidrar till att upprätthålla ett rikare bestånd

De nationella minoritetsspråken är finska, samiska, meänkieli, romani chib och jiddisch och dessa språk finns representerade på biblioteket.

Inriktningsmål

- Vi erbjuder fjärrlån som komplement till vårt mindre urval titlar på minoritetsspråk och övriga språk
- Vi uppmärksammar olika högtider och dagar där vi genom exponering och skyltning visar på den språkliga mångfalden
- Vi utvecklar vårt samarbete med SFI där vi aktivt kan bidra med tex boktips och lässtimulans. Vi har fortsatt visningar för aktuella grupper
- Vi har ett uppsökande arbetssätt i syfte att underlätta kontakten med biblioteket
- Vi genomför bokcirklar på lätt svenska

3.7 Tillgänglighet

§ 4 ur bibliotekslagen

"Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information".

Tillgänglighet till medier och till lokaler är ett övergripande mål som berör alla målformuleringar: demokrati, media, information och lärande, läsfrämjande, barn- och ungdomar, mångspråk. Det är inte ett ensamt mål utan ska stödja alla

delar av vår verksamhet. Tillgänglighet handlar om tillgång till lokaler men lika mycket om kompletterande medier och service.

Vi arbetar med Legimus, nedladdningar, "boken kommer" verksamhet, "Äppelhyllan" där t ex ett urval av taktila böcker finns representerat.

Inriktningsmål

- Våra lokaler och evenemang skall vara tillgängliga för alla
- Kompletterande medier skall finnas tillgängliga för personer med läsnedsättning eller andra funktionsvariationer

4 FRAMTID OCH UTVECKLINGSBEHOV

Den regionala bibliotekssamverkan har potential att utvecklas för att stärka biblioteksverksamheten i hela regionen. Vår kommun bidrar genom att delta i arbetsgrupper och i det utvecklingsarbete som sker. Vi vill i den kommande perioden genomföra gemensamma programserier, marknadsföringskampanjer och event. Vi kan ytterligare utveckla vårt samarbete kring personal och kompetensförsörjning. Både bibliotekssystem och webb är under ständig utveckling och förbättring.

Bibliotek behövs av många olika skäl. Det är en kulturinstitution som bidrar till människors vardag där det blir allt tydligare att det fysiska mötet med människor är av stor betydelse. Samhället utvecklas med digitala tjänster och det underlättar för det stora flertalet. Biblioteken bidrar till det men vi bidrar även med att vi öga mot öga kan ge service och hjälp till de som behöver.

Biblioteken behövs som arena för möten och evenemang och genom program och aktiviteter stärker vi vår verksamhet.

Biblioteken behöver vara fortsatt starka. Vi behöver finnas för medborgarna för att kunna erbjuda ett komplement och alternativ till andra aktörer. Vår grundprincip om fri tillgång till information och läsinspiration är viktig.

En av bibliotekets främsta tillgångar är dess personal. Därför behöver vi vara en attraktiv arbetsgivare med goda villkor. Vi ser gärna fler heltidstjänster och utveckling av uppsökande verksamhet för att kunna utvidga tex samarbeten med andra aktörer. Vi vill även ge bredare tillgång till digitala tjänster. Vi vill se att biblioteket i Sala kommun har en tydlig förankring i politiken, övriga kommunala instanser och framförallt hos Sala kommuns invånare. Vi vet att bibliotek bidrar till samhället och stärker Sala som en attraktiv kommun att bo, leva och verka i.

5 SKOLBIBLIOTEKETS UPPDRAG

Skolbiblioteksverksamheten har till uppgift att stödja elevernas måluppfyllelse enligt biblioteks- och skollag och de olika skolformernas läroplaner och kursplaner. Rådande lagstiftning och förordningar gör gällande att skolbiblioteket skall vara en interagerande, digital och pedagogisk inriktad verksamhet i ett nära samarbete med pedagoger och elever.

Regleringen och bestämmelser kring skolbiblioteket finns i skollagens kapitel om huvudmän och ansvarsfördelning.

5.1 Skolbibliotek

§ 10 Enligt 2 kap. 36§ skollagen (2010:800)

”ska eleverna i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska ha tillgång till skolbibliotek”

”Med skolbibliotek brukar vanligtvis avses en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande”.

(1 1 Prop. 2009/10:165 s. 284)

I bibliotekslagens står även att skolbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt barn och ungdomar genom att erbjuda böcker, informationsteknik och andra medier anpassade till deras behov för att främja språkutveckling och stimulera läsning (9§ bibliotekslagen). Skolbiblioteken ska också ägna särskild uppmärksamhet åt funktionshindrade samt invandrare och andra minoriteter bl a. genom att erbjuda litteratur på andra språk än svenska och i former särskilt anpassade till dessa gruppers behov (8§ bibliotekslagen).

I skolinspektionens rapport *Skolbibliotek som pedagogisk resurs (2018)* beskrivs tankar kring skolbibliotekets roll och uppdrag, utifrån Cecilia Gärdéns forsknings- och kunskapsöversikt *Skolbibliotekets roll för elevers lärande*. Där framgår att skolbibliotek, som samspelar nära med ämnesundervisning, har kvalificerad bibliotekarie, ett brett och varierat utbud av böcker och medier, samt ett fungerande samarbete mellan skolbibliotekarien och pedagoger bidrar till måluppfyllelse. Särskilt för elever

som har behov av stödinsatser. (*Skolbiblioteket som pedagogisk resurs*, 2018, sid 8)

6 FYRA MÅLFÖRMULERINGAR

För att tydliggöra insatserna mot skolorna, utifrån Mediaenhetens grundläggande likvärdighetsuppdrag, har följande fyra målformuleringar arbetats fram.

- 1 Nyttjande och samverkan**
- 2 Språkutvecklande**
- 3 Medie- och informationskompetens**
- 4 Kultur**

6.1 Nyttjande och samverkan

Läroplanen (Lgr 22)

Kunskaper:

"skolan ska ansvara för att varje elev efter genomgången skolgång kan använda såväl digitala som andra verktyg och medier för kunskapssökande, informationsbearbetning, problemlösning, skapande, kommunikation och lärande"

Rektorns ansvar:

Att skolans arbetsmiljö utformas så att alla elever själva ska kunna söka och utveckla kunskaper, ges aktivt lärarstöd samt får tillgång till och förutsättningar att använda, läromedel av god kvalitet och andra läroverktyg för en tidsenlig utbildning, bland annat skolbibliotek och digitala verktyg.

Att skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens.

Närvaron av skolbiblioteksverksamheten ska fortsätta vara tydlig på alla kommunens verksamheter. Skolbiblioteket är en fysisk lokal, ett digitalt biblioteksrum och en pedagogisk funktion. Skolbiblioteket är där skolbibliotekspersonalen är, det kan vara i skolbiblioteksrummet eller i klassrumsundervisningen tillsammans med pedagogerna.

Det fysiska rummet ska bidra till måluppfyllelse genom att vara en trygg, attraktiv och anpassad plats, där läslust stimuleras, formella och informella möten kan hållas.

Skolbiblioteken ska vara ett nav i den digitala pedagogiska verksamheten. Elever och pedagoger ska ha tillgång till ett vidgat skolbibliotek med ordnade digitala lär-resurser, lär-verktyg, hjälpmedel och stöd och vägledning till att använda dem.

Biblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt personer med funktionsnedsättning, bland annat genom att utifrån deras olika behov och förutsättningar erbjuda litteratur och tekniska hjälpmedel för att kunna ta del av information och ta till sig kunskap. Dessutom ska biblioteken kunna erbjuda litteratur på olika språk.

Skolbiblioteken ska vara en resurs i skolans arbete med värdegrund och jämställdhet, t ex genom medvetet läsfrämjande där könsstereotypa och normativa läsmönster bryts eller i arbetet med säker användning av internet.

Inriktningsmål

- Vår verksamhetsplan utvärderas och revideras löpande
- Vår verksamhetsplan presenteras varje läsår för pedagoger och rektorer
- Vi är en naturlig och aktiv part i olika typer av samverkans- och planeringsarbeten på kommunal-, förvaltnings- och enhetsnivå
- Skapa rutiner och samarbetsformer för att delta i det systematiska kvalitetsarbetet
- Vi arbetar språkfrämjande och med medie- och informationskunnighet på enhetsklass- och individnivå
- Skolbiblioteket är en resurs i arbetet med värdegrund och jämställdhet

6.2 Språkutvecklande

"skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens." (Lgr 22)

Skolbiblioteken ska bidra till att eleverna främjar sin språkutveckling i skolans alla ämnen. Genom rika möjligheter att samtala, läsa och skriva ska varje elev få utveckla sina möjligheter att kommunicera och därmed få tilltro till sin språkliga förmåga, stärka sin självförtroende och läsaridentitet. Skolbiblioteken ska vid sitt planerande av verksamheten utgå från olika sätt att lära, olika sätt att bearbeta information med ett fokus på utveckling av språket utifrån olika medier och arbetsmetoder.

För att stödja det språkutvecklande arbetet har kommunens skolbibliotek ett uppdrag att stärka och utveckla det läsfrämjande arbetet. Det kan handla om både generella och riktade satsningar mot olika elevgrupper eller individer. Skolbiblioteken erbjuder en mångfald av medier för alla åldrar och utifrån olika behov, både analogt och digitalt.

Inriktningsmål

- Det språkfrämjande arbetet finns med i vår verksamhetsplan och arbetet planeras samt utvärderas årligen
- Tillse att det finns en budget för medieinköp som främjar likvärdigheten mellan enheterna
- Samplanering mellan skolbibliotekspersonal kring inköp av medier till enheterna
- Enheterna har tillgång till och nyttjar vår gemensamma bokpool
- Samverkan finns mellan skolbibliotek och stadsbibliotek kring exempelvis läsfrämjande insatser

6.3 Medie- och informationskompetens

"skolbibliotekets verksamhet används som en del i undervisningen för att stärka elevernas språkliga förmåga och digitala kompetens." (Lgr 22)

Skolbiblioteken ska bidra till att stötta både personal och elever kring informations- och mediekompetens. I alla skolformers läroplaner kan man läsa om vikten av att kunna orientera, finna, tillägna sig och använda ny kunskap. Eleverna skall också ha en förmåga att tänka kritiskt, granska information och inse konsekvenser av olika alternativ. Ett viktigt uppdrag för skolbiblioteken är att utveckla elevernas källkritiska förmåga och digitala kompetens. Den digitala utvecklingen innebär att eleverna ska vara både konsumenter och producenter av digitalt innehåll. Skolbiblioteken ska ha adekvata och behovsstyrda resurser, både i form av teknik och kunskap.

Inriktningsmål

- MIK-arbetet (Media och Informations Kunnighet) finns med i vår verksamhetsplan och arbetet planeras samt utvärderas årligen

- Kartlägga, planera och genomföra kompetensutvecklingsinsatser hos skolbibliotekspersonalen

6.4 Kultur

Kunskaper:

Skolan ska ansvara för att varje elev: kan använda och ta del av många olika uttrycksformer såsom språk, bild, musik, drama och dans samt har utvecklat kännedom om samhällets kulturutbud, och (Lgr 22)

Skolan om omvärlden:

Skolans mål är att varje elev: Har inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv.

Riktlinjer:

Alla som arbetar i skolan ska: verka för att utveckla kontakter med kultur- och arbetsliv, föreningsliv samt andra verksamheter utanför skolan so kan berika den som en lärande miljö,

I kursplanen för svenska står det i syftestexten att undervisningen ska ge möjligheter till möte med olika typer av texter, scenkonst och annat estetiskt berättande för att ge förutsättningar att utveckla sitt språk, den egna identiteteten och sin förståelse för omvärlden.

Skolbiblioteken ska bidra till att eleverna i kommunen möter olika typer av kulturutbud. Målet är att alla elever i grundskolan erbjuds någon form utav kulturaktivitet för att få uppleva och utveckla förståelse för professionella konst- och kulturuttryck.

Inriktningsmål

- Vi ansöker, planerar och samordnar aktiviteter kopplat till kulturrådets satsning "Skapande skola"

Biblioteksplan för folkbiblioteket i Sala kommun 2023-2026
kommunfullmäktige

SALA KOMMUN

Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

